

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЕСЯ

The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК Х.

№ 42 (1095).

ЧЕТВЕР, 12 КВІТНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, APRIL 12th, 1928.

№ 42 (1095).

VOL. X.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ВІДДАВАННЯ ВОДОПАДУ ПРИВАТНІЙ КОМПАНІЇ.

Робітники міста Вінніпегу домагаються на масових мітингах, щоб домініючий уряд затримав водопад Севен Систерс для публичного ужитку.

Свого часу уряд провінції Манітоби наняв спеціаліста-інженера д-ра Т. А. Гогга з Торонто, щоб він розслідував можливість використання водопад Севен Систерс на ріці Вінніпег для виробу електрики для провінції. Після своїх розслідувань д-р Гогг зложив урядові звіт, в якому заявив, що провінція не оплатиться приступати до використання водопад. Цей звіт не був вповні оголошений в денний капіталістичний прес, як та сама преса принесла вістку, що провінційний уряд уклав угоду з Вінніпегською електричною компанією про постачання провінції електричної сили на протязі 30 років. В наслідок цієї угоди компанія заявила, що негайно приступає до використання водопад Севен Систерс, себто до збудування та гідроелектричної станції коштом 15 мільйонів доларів.

Коншахти з компанією.

Характеристичним в цілій цій афері є те, що на думку д-ра Гогга, провінція не оплатиться приступати до використання водопад Севен Систерс, а приватній компанії оплатити це робити і вона, без ніякої надуми, негайно взялася за діло. Далі, майже того самого дня, коли був оголошений звіт д-ра Гогга, провінційний уряд уклав угоду з Вінніпегською електричною компанією. Кожен знає, що переговори в справі якої-б то не було угоди мусять потрапити деякий час. А тимчасом в цьому випадку угода з'явилася протягом кількох годин абсолютно без ніяких переговорів. В дійсності ці переговори були, але вони велися потайки, ще заки д-р Гогг здав свій звіт. Провінційний уряд давно вів коншахти з компанією і прийшов з нею до згоди в справі водопад Севен Систерс, а спеціаліста-інженера наняв лише для замилення очей загальної публіки, щоб потім покритися на його авторитет, що, мовляв, не оплатиться провінція клопотати голову з водопадом, інакше, угода з компанією не була-б з'явилася як з батога траснув.

Акція в домініюючого уряду.

Та угодою з провінційним урядом Вінніпегська електрична компанія не набула ще права до водопад Севен Систерс. Природні багатства в Манітобі, включно з водопадом, належать до домініюючого уряду. Щоб взяти водопад у використання, треба внести аплікацію до Оттави. Такі аплікації вносили були провінційний уряд і Вінніпегська електрична компанія. Домініюючий уряд заявив, що першенство має провінція. Але як уряд Манітоби відмагає свою аплікацію, то концесію на водопад дістає компанія. Щоб не допустити до цього, розпочали акцію манітобські послі домініюючого парламенту в Оттаві. Вони пішли до міністра внутрішніх справ Стюарта і просили його стриматися з наданням концесії компанії, поки вони не розвідають докладно, що місто Вінніпег думає в цій справі. Хоч провінційний уряд відступив водопад компанії, то може Вінніпег схо-

че взяти на нього концесію. Стюарт згодився зачекати зі своїм остаточним вирішенням.

Посли у Вінніпегу.

Минулого тижня манітобські послі домініюючого парламенту були у Вінніпегу й мали спеціальні засідання з міською радою, на яким були також присутні представники деяких організацій в місті. Засідання було більше інформаційне й на нім не переведено ніяких ухвал. Головним промовцем був робітничий посол Вудсворт, який доказував, що місто повинно використати водопад, коли провінція не хоче, щоб не допустити до контролю електричної сили в провінції приватною компанією. Делегат від Трейдс-енд-лейбор Кавісид також заявив за тим, щоб місто або провінція взяли концесію на водопад. З другої сторони, представник Бора оф Трейд заявив від своєї організації, що Вінніпег не повинен мішатися до цієї справи, коли концесію бере Вінніпегська електрична компанія. Забрали також слово міський інженер і адвокат компанії та представники інших організацій. Остаточне рішення, що міська рада має вирішити на своїм спеціальним засіданні в четвер (сьогодні), чи буде добиватися концесії на водопад Севен Систерс, чи ні.

Протестаційні мітинги.

Минулої неділі відбулися у Вінніпегу масові мітинги, які заявили проти віддання концесії на водопад Вінніпегській електричній компанії. В Українським Робітничим Домі відбувся по полудні мітинг членів Робітничого Запозомого Товариства, на яким промовляв комуністичний алдермен тов. В. Н. Колісник. Після промови тов. Колісника зібрані, одноголосно ухвалили дві резолюції: одну до прем'єра Кінга й міністра внутрішніх справ Стюарта, а другу до комітету публичних ужитків і міської ради у Вінніпегу. В першій резолюції члени Р.З.Т. протестують проти віддання водопад Севен Систерс приватній корпорації і звиняють домініюючий уряд, щоб затримав водопад для публичного ужитку. Друга резолюція звиняє комітет публичних ужитків і міську раду, щоб зробили аплікацію до домініюючого уряду на використання водопад і тим самим забезпечили постачання електричної енергії для мешканців міста по ціні кошту. Такі самі резолюції ухвалено ввечері на концерт-мітингу в Укр. Роб. Домі, де також промовляв тов. Колісник.

Старанням Незалежної Партії Праці відбувся масовий мітинг в Домініон театрі, на яким промовляв послі Вудсворт і Фармер. Мітинг ухвалив резолюцію до домініюючого уряду, щоб він затримав водопад Севен Систерс для використання під публичною власністю в інтересі Манітоби й Вінніпегу.

650 ОСІБ ЖЕРТВОЮ ВІСІРІ.

МІСТО МЕКСИКО, 9 квітня. — Непотверджена депеша з Гвадалахари до газети "Універсаль" каже сьогодні, що в двох містах у стейті Халіско померло на епідемію віспи 650 осіб.

Російські монархісти хотіли вбити радянського амбасадора до Польщі

Молода монархістка Вальдентинівич, перебрала за хлопця, плянувала виконати атентат на Богомолова, однак її роззброєно. — В Польщі організується білогардійська армія з 30,000 людей для нападу на Радянську Україну.

ВАРШАВА, 6 квітня. — Молода російська монархістка, Саліна Голпен Вальдентинівич, хотіла вчора виконати атентат на П. Богомолова, радянського амбасадора до Польщі. Монархістка роззброєно, коли вона, перебрана за хлопця, мала вистріляти з револьвера до амбасадора.

Попередник П. Богомолова, Войков, був убитий минулого року російським монархістом, якого польський суд засудив на легку кару.

Негайно після вбивства Войкова, радянський уряд запротестував проти відмови польського уряду розв'язати російські монархістичні організації, що існують в Польщі. Ці організації уживають польську

територію за свою базу для контр-революційної діяльності в Радянським Союзі.

Що монархістичні організації підтримує у великій мірі Велика Британія, про це також писала радянська преса. Після інформації, отриманої радянською амбасадом, в Польщі організується армія з більше як 30,000 білогардійців. Монархісти, що плянують напасти на Радянську Україну з кінцем весни або на початку літа, є під проводом Андрія Лівицького, бувшого петлюрівського міністра.

Уважають, що Радянський Союз поновно зажадає, щоб Польща припинила антирадянську діяльність російських монархістичних груп.

10 МІЛІОНІВ РУБЛІВ НА ФОНД "НАША ВІДПОВІДЬ ЧЕМБЕРЛЕЙНУ".

МОСКВА, 5 квітня. — На пленарні засідання Центральної Ради Авіахему (Т-во сприяння авіації і хемічній обороні) виступили з промовами: голова Ради Народніх Комісарів Риков, народний комісар військових справ Ворошилов та його заступник Уншіліхт.

Ворошилов вказав, що за один рік число членів організації збільшилося на мільон. За п'ять років існування Авіахем здобув 3,000,000 членів і сподіється в цим році подвоїти або й потроїти це число.

На фонд "Наша відповідь Чемберлейну" зібрано 10 мільйонів рублів, за які побудовано нові аероплани.

Авіахем це цивільна організація добровольців-громадян

С.Р.С.Р., до якої належать також комуністи і члени професійних союзів.

Риков рішучо заперечив поширювані за кордоном вісти, що буцім-то Авіахем є "таємною армією". С.Р.С.Р. ніколи не буде вести агресивної війни і тому подібних організацій для цієї цілі не потребує. Авіахем має на цілі збудити маси перед небезпечною імперіалістичною атакою на С.Р.С.Р. і приготувати їх до участі в обороні на випадок нападу.

Уншіліхт вказав на здобутки організації в царині уліпшення обороноздатності мас та підкреслив той факт, що організація показала корисною в боротьбі з шкідниками, посухою і т. п.

ТРЕЙД-ЮНІЇ АВСТРАЛІЇ ВІДКИНУЛИ "МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ".

МЕЛБURN, Австралія, 6 квітня. — Трейд-юнії організації Австралії майже одноголосно відкинули ініціативу "мирову конференцію", запропоновану прем'єром Брусом на візр конференції Монда у Великій Британії.

Деякі трейд-юнії провідники нап'ятували пропозицію як нещирі і вказали на законопроект про зміну арбітраційного закону, що є тепер перед

парламентом, як на спробу здушити трейд-юнії рух.

Після плану Бруса, конференція мала би складатися з 36 членів: 8 вибраних організаційних роботодавців, 2 з фінансових кругів, 10 з австралійської ради трейд-гол кавсисл усіх стейтів, 4 вибраних австралійською робітничою юнією, 4 з національної ради жінок і 8 з консервативних аграрних організацій.

АРЕШТОВАНО ЕСПАНСЬКИХ АНАРХІСТІВ.

ЛІОН, Франція, 6 квітня. — Тут арештовано сьогодні двох еспанських анархістів, Бонавентуре Дурутті й Франціска Аркасо, які були прогнані з Франції в липні м. р. на домагання Еспанії й Аргентини. Арештовані мешкали в готелі під прихрещеним прізвищами. Перший раз їх було арештовано як загвоверників на життя еспанського короля Альфонса підчас його поїздки до Парижа в 1926 р.

30,000 ЧЕСЬКИХ МАЙНЕРІВ ВИГРАЛИ СТРАЙК.

ПРАГА. — Після страйку, що тривав більше як три тижні, 30,000 страйкуючих майнерів у Чехословаччині повернули до праці. Майнери віднесли до певної міри перемогу, бо добилися 6 проц. підвишки платні й задержали 6-годинний день праці в суботу.

Підчас страйку приходило до частих сутичок між робітниками а поліцією.

ЗГІНУЛО 500 КИТАЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ.

ТОКІО, Японія, 10 квітня. — Звідомлення з Мукдену кажуть сьогодні, що в копальнях Фушун у Маньчжурії прорвалася тама, в наслідок чого згинуло 500 китайських майнерів. Майнерів захопила вода з тамі в коритарі майні.

ДО КАНАДИ ПРИЗДІТЬ БАГАТО ІМІГРАНТІВ.

ГАЛФАКС, Н. С., 8 квітня. — При кінці цього тижня з Європи прибуло около 4,000 іммігрантів, включаючи вже тих 1,200, що мають прибути завтра рано. Від п'ятиці до неділі ввечера прибуло сім пасажирських кораблів, а дві має прибути завтра рано.

ТУРКИ ВІДЛІЛИ ЦЕРКВУ ВІД ДЕРЖАВИ.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 10-го квітня. — Національне зібрання в Ангорі одноголосно ухвалило закон про розділ церкви від держави в Туреччині. Закон постановляє, що Іслям не буде більше державною релігією і що послі й державні урядники в майбутньому будуть складати присягу на свою честь, замість в імені Аллага.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВИЗНАЄ РАД. СОЮЗ.

ВАШИНГТОН, 6 квітня. — Чехословацька легация у Вашингтоні висловила погляд, що введові Чехословацький формально визнає Радянський Союз. Цю заяву оголошено після отримання відомостей, що чехословацький уряд закріпив торговельну угоду з радянським урядом.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД РОЗВ'ЯЗУЄ ЛІВІ ПАРТІЇ.

ТОКІО, Японія, 10 квітня. — Уряд видав нині розпорядок, яким розв'язав Роното, ліву політичну організацію, та дві інші ліві організації. Зроблено це на тій підставі, що вони загрожували безпечеству й порядакові. Підчас останніх виборів до парламенту партія Роното вибрала двоє послів.

ГОЛОСУВАЛО ЧОТИРИ РАЗИ БІЛЬШЕ ЖІНОК.

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина, 10 квітня. — У провінційних виборах в Сан Хуан голосувало чотири жінки на кожного чоловіка. Були це перші вибори в історії Аргентини, в яких голосували жінки.

В ГРЕЦІ ВИБУХЛО РЕВОЛЮЦІЙНЕ ПОВСТАННЯ.

ЛОНДОН, 6 квітня. — Наспівші суди звідомлення кажуть, що в Греції вибухло революційне повстання й уряд проголосив воєнний стан. В Атенас повстанці мали заняті державні будинки.

ПОВІНІ НА ЗАКАВКАЗЬЮ.

МОСКВА, 10 квітня. — Вилви рік вчинили багато шкоди на Закавказзю. — Одне вірменське село заляте водою і втопилося дев'ять осіб. Залізнична комунікація перервана.

РЕАКЦІЙНА ВЛАДА КАНТОНУ СТРАТИЛА ЩЕ 73 РОБІТНИКІВ.

В наслідок швидкого поширення античужинського бойкоту по цілій провінції Фукіен, до Амою прибула флотія американських воєнних кораблів.

КАНТОН, Китай, 5 квітня. — Боячися повстання в місті, місцева влада стратила сьогодні ще 73 робітників. Двіста-тридцять робітників страчено з початком тижня.

Багато сіл в околиці Кантону є під повною контролею робітників і селян, які встановили свою власну владу. Кантонський уряд не хоче вислати війська в дооколичні села, бо боїться повстання в самім Кантоні.

АМОЙ, Китай, 6 квітня. — В наслідок швидкого поширення анти-чужинського бойкоту по цілій провінції Фукіен, до Амою прибула флотія американських воєнних кораблів під командою контр-адмірала Бристла.

Хоч бойкот був з початку звернений проти Японії, щоб зупинити поставки проти арештування чотирох корейських

націоналістів японською консулярною поліцією, то тепер він звернений також проти британських і американських товарів. Кілька днів тому прийшло до сутички між японським військом а трейд-юніїними пікетчиками, коли військо хотіло примусом владувати японський корабель. Японці арештували деяких пікетчиків і передали їх в руки китайської влади. Уважають, що пікетчиків страчено.

КАНТОН, Китай, 6 квітня. — Влада арештувала сьогодні деяких робітників під замітом, що вони брали участь в "комуністичній діяльності". Влада боїться нового робітничого повстання в місті в симпатії до робітничо-селянської армії, що машерує на місто від Квейлінь, бувшої столиці провінції Квансі.

ЗАКІНЧИВСЯ ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС ЧЕРВОНОГО ПРОФІНТЕРНА.

МОСКВА, 5 квітня. — На кінцевій сесії четвертого конгресу Червоного Інтернаціоналу Профсоюзів прийнято резолюції відносно революційної праці трейд-юнії у Франції, Індії, Чехословаччині, Югославії та інших країнах; також ухвалено текст вівоз до робітників до боротьби проти білого терору та фашистської реакції.

Конгрес ухвалив змінити терміношу форму і вибрати не виконавче бюро, а Центральну Раду, яка має бути уповноваженим органом Червоного Профінтерна між конгресами і збиратиметься раз у рік. Центральна Рада має вибрати зпоміж себе виконавче бюро — технічний орган організації,

що переводитиме працю. До Центральної Ради вибрано 95 членів, які в свою чергу вибрали зпоміж себе виконавче бюро з 19 членів і 13 кандидатів. Лозовського вибрано генеральним секретарем.

Слідуючий конгрес відбується в десяти роковини організації, 15. липня 1930 року. Лозовський в кінцевій промові зсумував результати праці конгресу, який, сказав він, видвинув наступні ключі: "Тисячі об'єднати ряди революційного трейд-юніїного руху! Блище до працюючих мас! Енергічніша боротьба проти фашизму! Боротьба за ширше розповсюдження революційних ідей між працюючими масами!"

ВЕДУТЬ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЗАКЛЮЧЕННЯ ДОГОВОРІВ.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 9-го квітня. — Турецька преса прихильно висловлюється про недавні переговори в Мілані між італійським прем'єром Муссолінім а Тевфіком Рушді Пашою, турецьким міністром закордонних справ, які підготували ґрунт для турецько-італійського договору.

В добре поінформованих кругах вважають, що переговори велися над основою для пакту про ненападання між двома країнами і що вони будуть продовжатися з Ангори, коли поверне турецький міністер закордонних справ.

АТЕНИ, Греція, 8 квітня. — М. Міхаліакопулос, грецький міністер закордонних справ, повернув вчора з Женеві, де він вів переговори з Тевфіком Рушді Пашою, турецьким міністром закордонних справ, які будуть продовжатися в Ангорі. Переговори мають на меті заключення арбітраційного договору.

Міхаліакопулос заявив, що подібний договір буде підписаний також між Грецією а Румунією, що радо повітає Югославію.

Грецький міністер закордонних справ повернув також недавно з Мілану, де він бачився з Муссолінім. Про цю поїздку він сказав: "Моя розмова з Муссолінім доказала, що грецькі взаємини з Італією є зовсім приязні."

26,000 МЕТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ НА СТРАЙКУ.

БЕРЛІН, 5 квітня. — Більше як 26,000 металевих робітників у різних частих Німеччини вийшли на страйк у своїй боротьбі за 8-годинний день праці і збільшення платні. В самій Саксонії страйкує двайцять тисяч робітників.

ЗАКРИВАЮТЬ ФАБРИКИ.

БЕРЛІН, 6 квітня. — Через страйк 15,000 металевих робітників у Берліні, в Хемніці, закрито багато фабрик, що виробляють текстильну машинерію. Сподіються закриття більше фабрик в наслідок страйку.